

ЗАПИТАННЯ №56 (2 СЕСІЯ)

Установіть послідовність подій суспільно-культурного життя, що відображені в цитованих документах.

А «...Репресії показали, що в дискусії з українськими «дисидентами» влада не знайшла більш переконливих аргументів, ніж застосування сили, а умови в таборах переконали мене у тім, що простір застосування цієї сили не знає кінця...»

Б «Комуністи у своїх виступах піддали критиці новий роман О. Гончара «Собор». Висловлюючи жаль, що зрілий майстер художнього слова як у кривому дзеркалі показав працю, побут, духовний світ металургів і колгоспників Подніпров'я...»

В «Зворотною стороною буржуазного націоналізму є безрідний космополітизм, який проявляється в плазуванні та низькопоклонстві перед іноземщиною. Безрідний космополітизм є зброєю в боротьбі проти соціалізму...»

Г «Низька технічна оснащеність наукових лабораторій, різке зниження життєвого рівня і соціальна незахищеність призвели до масового виїзду багатьох вчених за кордон, переходу їх до комерційних структур...»

ВІДПОВІДЬ:

Слід визначити, до якої історичної епохи належать ті чи інші цитати. Отже, у варіанті А йдеться про репресії радянської влади проти дисидентів (інакомислячих), тобто про період, який міг охоплювати час від середини 1960-х до середини 1980-х рр. Найбільші ж репресії мали місце в 1972 р., коли в Україні арештували більше ста представників інакомислячої інтелігенції. У листі до Президії Верховної Ради СРСР В. Стус писав: «...Репресії 1972 р. показали, що в дискусії з українськими «дисидентами» влада не знайшла більш переконливих аргументів, ніж застосування сили, а умови в таборах переконали мене у тім, що простір застосування цієї сили не знає кінця». Саме цього факту стосується

цитований документ. Отже, у варіанті А йдеться про 1972 р.

Щодо варіанту Б, то роман О. Гончара «Собор», який був написаний у 1967 р., а опублікований 1968 р., гостро критикували за відхід відомого письменника від канонів «соціалістичного реалізму». Тобто варіант Б розкриває події 1968—1969 рр.

Варіант В відображає події першого повоєнного десятиліття. Зокрема, йдеться про боротьбу з «безрідними космополітами», яка розпочалася в СРСР у 1948 р. і стосувалася, насамперед, єврейських митців і літераторів. У момент появи держави Ізраїль в Москві сподівалися на те, що вона стане союзником СРСР на Близькому Сході, тоді ж коли керівництво Ізраїлю відверто продемонструвало свої прозахідні симпатії. Тому в СРСР була розгорнута масштабна антиєврейська кампанія: радянських євреїв, особливо творчих людей, звинувачували у відході від соціалістичних канонів у мистецтві, очорненні «радянської дійсності», «низькопоклонстві перед заходом» тощо. Боротьба з космополітизмом тривала до смерті Сталіна. Отже, варіант В висвітлює події 1948—1953 рр.

Нарешті, варіант Г стосується періоду розвалу СРСР і перших років існування незалежної української держави. Цей час характеризувався особливо швидким падінням якості життя, руйнацією усталених форм соціального захисту. Найпершими жертвами падіння життєвого рівня стали т. зв. бюджетники, до яких, серед інших, належали науковці. Зникнення «залізної стіни» на кордонах колишнього СРСР сприяло масовому відтоку науковців до розвинених держав, які могли запропонувати їм належні умови роботи. Отже, у цьому варіанті йдеться про події 1989—1995 рр.

ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ:

1—Б, 2—А, 3—Д, 4—В.

ЗАПИТАННЯ №53 (1 СЕСІЯ)

Установіть відповідність між назвами періодів в історії України та поняттями й термінами, які потрібно використовувати, характеризуючи їх.

1 Велика Вітчизняна війна (1941—1945 рр.)

2 Післявоєнна відбудова (1945 — початок 1950-х рр.)

3 Десталінізація (1953—1964 рр.)

4 Загострення кризи радянської системи (середина 1960 — початок 1980-х рр.)

А «відлига», «лібералізація», «раднаргоспи», «шістдесятники»

Б «застій», «номенклатура», «дефіцит», «правозахисник»

«стаханівський рух», «закон про п'ять колосків», «розстріляне

відродження», «форсована індустріалізація»

Г «Голокост», «новий порядок», «рух Опору», «колабораціонізм»

Д «операція «Вісла», «ждановщина», «космополітизм», «лисенківщина»

ВІДПОВІДЬ:

Відповідь вимагає знання широкого контексту подій, вміння їх аналізувати, і одночасно — знання специфічних історичних понять і термінів. Отже, знаючи, що «Голокост» — це сплановане і здійснюване нацистами поголовне винищення єврейського населення Європи, «рух Опору» — влючає організований активний опір гітлерівцям в усіх окупованих ними країнах, «новим порядком» нацисти називали окупаційні режими, встановлені ними у підкорених країнах, а «колабораціонізм» — це співробітництво з державою-окупантом громадян окупованої держави, — можна сказати, що ці поняття відносяться до періоду Другої світової війни (1—Г). Так само, знаючи, що, наприклад, «Операція «Вісла» — це насильницьке переселення українців Лемківщини, Посяння, Підляшшя і Холмщини (території Закарпаття) на західні й північні землі Польщі, здійснене польським урядом за підтримки СРСР та Чехословаччини у 1947 р., а «ждановщи-

на» — ідеологічна кампанія проти виявів інакодумства у повоєнному СРСР, можемо віднести варіант Д до відповіді про післявоєнну перебудову (2—Д). Аналогічно — поняття «дефіцит» (нестача товарів споживання), «номенклатура» (привілейована і замкнута «каста» найвищих радянських чиновників), «застій» (негативні явища в економіці) з варіанту Б однозначно належать до відповіді про загострення системної кризи в СРСР у 1960—1980-х рр. (4—Б). І, нарешті, завдяки знанням про те, що «лібералізація» означає створення більш вільних умов для політичного, суспільного, культурного й економічного життя, «відлига» — це термін, яким позначають період правління М. С. Хрущова, центральною подією під час якого стало «розвінчання культу особи Сталіна», «раднаргоспи» (ради народного господарства) були важливою складовою економічних реформ, які намагався здійснити Хрущов, а рух інтелектуалів-«шістдесятників» зародився під впливом лібералізації суспільних відносин, запроваджених М. Хрущовим, можна стверджувати, що позиція варіант А співвідноситься з періодом «десталінізації» (3—А).

ПРАВИЛЬНА ВІДПОВІДЬ:

1—Г, 2—Д, 3—А, 4—Б.

График проведения тестов в 2013 году:

3 июня: химия
5 и 6 июня: украинский язык и литература
8 июня: иностранные языки (английский, немецкий, французский, испанский)
10 июня: русский язык
12 и 13 июня: математика
15 июня: география

17 июня: всемирная история
19 и 20 июня: история Украины
22 июня: физика
25 июня: биология
27 июня: мировая литература
Дополнительная сессия: с 4 по 11 июля

